

Høringsuttalelse - Forslag om statliggjøring av skatteoppkreveren

Innledning

Vi viser til høringsbrev av 01.12.2014 og til eget brev fra departementet til Kongsvinger kommune av 04.12.2014, der det informeres om at også vi er høringsinstans i spørsmålet om å overføre skatteoppkreveren til Skatteetaten. Frist til å avgi høringsuttalelse er satt til 02.03.2015.

Forslaget om statliggjøring av skatteoppkreverne har vært oppe og vurdert flere ganger før, men aldri fått flertall i Stortinget. Vi mener dagens kommunale løsning er den beste da den gir svært gode resultater og fremstår som en effektiv organisering.

Vi mener at en statliggjøring i tråd med den meget stramme skisserte tidsrammen innebærer risiko for provenytnap, reduksjon av nødvendig kompetanse og arbeidsplasser i vår kommune og et uheldig personalløp med fare for tap av nøkkelpersonell.

Slik vi ser det vil det også være mest naturlig å behandle spørsmålet om organisering av skatteoppkreveren i den kommende kommunereformen, og ikke nå.

1. Skatteoppkreveren er viktig for Kongsvinger kommune.

Skatteoppkreverfunksjonen er viktig for hele vår lokale økonomistyring. Skatteoppkreveren inngår som en naturlig del av det økonomiske fagmiljøet i kommunen, og bidrar således med viktig kompetanse. Vår erfaring er at vi fanger opp avvik fra forventet skatteinntang langt raskere enn man klarer på nasjonalt plan. Dette gir oss mulighet til å justere driften tidligere enn dersom vi måtte vente på de offisielle justerte skattetall. Hvis det skulle være nødvendig kan også skatteoppkreverkontoret foreta forskuddsutbetaling til kommunen på periodisk oppgjør (løpende skatteinntangen pr måned)

Skatteoppkreveren er også en viktig samarbeidspartner for Skatt øst, fastsetting spesielt i forhold til kvalitetssikring av utskrevet forskuddsskatt personlige skattytere. Skatteoppkreveren sitter på mye lokalkunnskap som bidrar til at vi tidlig kan fange opp uriktige utskrevne forskuddsskatter.

2. Forslaget innebærer en klar risiko for provenytnap

Dagens organisering har en løsningsgrad som ligger helt i verdenstoppen. Vår egen skatteoppkrever har pr 31.12.2014 en løsningsgrad på 99,8 på forskuddstrekk 2013 og 99,6 på arbeidsgiveravgift 2013. Meget solide tall og vi ser ingen grunn til å statliggjøre vår skatteoppkrever og har liten tro på at resultatene vil bli bedre dersom disse oppgavene skal utføres på sentralt eller regionalt hold.

Vi vurderer departementets forslag til å innebære en klar risiko for provenytnap. Dette spørsmålet er utredet av Oslo Economics, som har gått gjennom tallmaterialet og beregnet konsekvensene av endret innkrevingsprosent.

Beregningene viser at det norske fellesskapet risikerer et årlig provenyrtap i området 0,5-1,5 milliarder kroner dersom forslaget blir vedtatt. Utredningen viser videre at endringer i innkrevingsgrad på så lite som 0,05-0,15 prosentpoeng vil gjøre departementets forslag ulønnsomt, selv etter den foreslåtte bemanningsreduksjonen.

Den anførte bemanningsreduksjonen er ikke sannsynlig. Forventede gevinster av fagsystemet SOFIE er allerede hentet ut, slik at for de sakene som behandles manuelt, som vil være de samme sakene uansett organisering, er utøvelse av lokalt skjønn et mål og en forutsetning for et godt og riktig resultat. Dette viktige aspektet synes ikke belyst i høringsdokumentene.

Innenfor sammenlignbare områder som innkreving av arbeidsgiveravgift og MVA har den kommunale innkrevningen gjennomgående bedre resultater enn statlig, med en kommunal løsningsgrad på 99,8% mot statlig løsningsgrad på 99,4%. Da det her er snakk om meget store beløp vil selv små forskjeller i løsningsgrad kunne ha merkbar betydning for provenyet til Kongsvinger kommune.

Den foretatte risikovurderingen av provenyrtap synes utilstrekkelig og overfladisk. Den tar ikke høyde for overnevnte momenter og gir inntrykk av å være tilpasset ønsket resultat.

3. Nærheten til skattesubjektene forklarer de gode resultatene i forskuddsordningen og er viktig i kampen mot svart økonomi og arbeidslivskriminalitet

Vi jobber forebyggende og utadrettet for å sikre at arbeidsgiverne i Kongsvinger kommune innberetter riktig grunnlag. Vår kontorkontroll innebærer synlig og merkbar aktivitet overfor arbeidsgiverne. Vi purrer når vi ikke mottar oppgaver, vi kontakter dem pr telefon når vi ser at de har innberettet feil, vi oppsøker dem fysisk og etterspør oppgaver og vi veileder der dette er nødvendig. Vi gjør et viktig forebyggende arbeid som bidrar til at våre arbeidsgivere innberetter riktig grunnlag og gjennomfører, beregner og innbetaler korrekt forskuddstrekk, utleggstrekk og arbeidsgiveravgift. Nærheten og lokalkunnskapen bidrar også til at vi kan fange opp nyttig informasjon tidlig og på den måten komme i forkant av uønsket utvikling og atferd.

Vi mener derfor at vår nærhet til innbyggerne og vår lokalkunnskap i stor grad bidrar både til forskuddsordningen suksess og til de gode resultatene for innkreving av de andre skattartene.

Nærheten til skattesubjektene er også viktig i kampen mot svart økonomi. Vår lokale tilstedeværelse som kontrollinstans har en klar preventiv effekt. Dersom skatteoppkreveren statliggjøres og sentraliseres vil avstanden mellom kontrollinstansen og kontrollsubjektene øke i vesentlig grad. Mange kommuner og byer vil ikke ha noen kontrollinstans. For Kongsvinger kommune vil nærmeste kontrollenhet ligge på Hamar med nåværende forslag. Denne avstanden vurderes som en betydelig risikofaktor og kan vanskeliggjøre bekjempelsen av svart økonomi.

Det er også vår erfaring at nærheten til innbyggerne er viktig for å bistå de vanskeligstilte skattyterne; de som ikke alltid kan hjelpe seg selv eller som av andre grunner ikke kan ivareta sine egne interesser. Nærhet og lokalkunnskap er viktig også for å forstå og hjelpe de som trenger det mest.

4. Forslaget bør inngå som en naturlig del av kommunereformen

Skatteoppkreverne er i dag en viktig og godt integrert del av vår lokale administrasjon.

Departementet hevder skatteinnkreving ikke er en naturlig kommunal oppgave, blant annet fordi det skal utøves *«liten grad av skjønn»*. Vi mener at nettopp muligheten til å utøve lokalt skjønn innenfor lovens rammer, er et bidrag til våre gode resultater. Vi opplever at nærheten, tilstedeværelsen og forståelsen for de lokale forhold bidrar til både lojalitet og legitimitet til skattesystemet.

Forslaget om statliggjøring kommer midt i kommunereformen. Et uttalt mål i kommunereformen er å *«flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner»*. Regjeringen sier den vil *«vise mer tillit til lokalpolitikere og gi kommunene mer handlingsrom. Alternativet er fortsatt sentralisering.»* Å statliggjøre skatteoppkreveren samsvarer derfor dårlig med de uttalte målene for kommunereformen.

Stortinget ga sin tilslutning i Prop. 95 S (2013–2014) til retningslinjer for oppgavefordeling mellom stat og kommuner. Departementet trekker særlig frem punkt 3, om at: *«oppgaver som ikke skal la seg påvirke av lokalpolitiske oppfatninger og lokalpolitiske forhold, og som derfor er kjennetegnet av standardisering, regelorientering og kontroll, bør i utgangspunktet være et statlig ansvar»*. Dette er derfor i tråd med oppgave- og ansvarsfordelingen som skal vurderes i kommunereformen.» som et argument for statliggjøring nå.

Flere av de andre prinsippene, for eksempel punkt 1: *«Oppgaver bør legges på lavest mulige effektive nivå.»* trekker imidlertid i den andre retningen og taler for fortsatt kommunal organisering. Samlet sett er det lite ved skatteoppkreverens oppgaver som tilsier at de, etter nevnte retningslinjer, klart faller utenfor de områdene som skal behandles i kommunereformen. Forskuddsordningen spesielt og skatteinnkreving generelt er og bør være påvirket av lokale- og lokalpolitiske forhold.

Etter vårt syn er organiseringen av skatteoppkreveren en naturlig del av den totale gjennomgangen av den samlede oppgave- og ansvarsfordelingen mellom stat og kommuner i kommunereformen.

Vi mener derfor det er uheldig å forsere en beslutning om dette nå og anbefaler at spørsmålet undergis en samlet behandling i kommunereformen.

5. Rettssikkerheten til skattyterne kan svekkes.

Rettssikkerheten ivaretas i dag ved at det er etablert et klart organisatorisk og ansvarsmessig skille mellom på den ene siden fastsettelse av skatten (likningen/staten) og på den andre siden innkrevingen av skatten (kommunen). Hensyn til rettssikkerheten tilsier at det må være avstand mellom den som fastsetter og den som innkrever skatten. Dette er da også tillagt stor vekt ved tidligere utredninger og stortingsbehandlinger av skatteoppkreverfunksjonen.

6. Oppsummering

Kombinasjonen av et irreversibelt forslag, mangelfull utredning av gevinster og klar risiko for provenyrtap gjør at Kongsvinger kommune fraråder statliggjøring av skatteoppkreveren fra 01.01.2016.

Vi mener dagens løsning gir de beste resultatene og fremstår som en effektiv organisering. Spørsmålet om organiseringen av skatteoppkreveren er mest naturlig å behandle i den kommende kommunereformen.

Vi mener forslaget er et eksempel på uheldig distriktspolitikk fordi nærhet og lokalkunnskap er spesielt viktig i denne saken. Forslaget innebærer en uhensiktsmessig sentralisering, når lokal skjønnsutøvelse og lokalkunnskap er mye av forklaringen på dagens gode resultater. Vi mener Kongsvinger kommune selv har best kompetanse og forutsetning for å samarbeide med og håndtere vårt lokale næringsliv og våre innbyggere innenfor høringens foreslåtte områder.

Behandling formannskap 25.02.2015

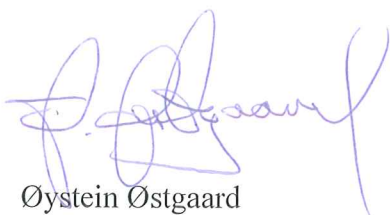
Vedtak:

Kongsvinger kommune ser at det kan være et behov for å se på endringer av skatteinnkrevingen.

Kongsvinger kommune mener imidlertid at skatteinnkreving må ses i sammenheng med kommunestruktur, og ønsker at en reform for skatteinnkreving skal ses i sammenheng med kommunereformen.

Vedtaket var enstemmig.

Kongsvinger 02.03.15

Øystein Østgaard
Ordfører